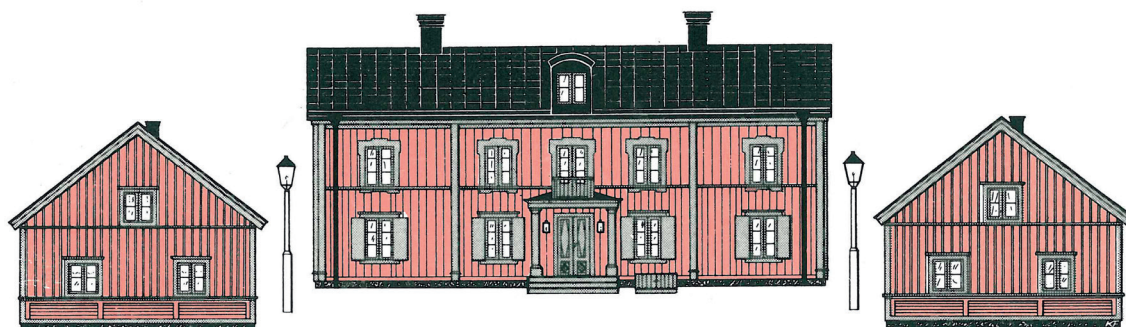

Gårdsnytt 3/2016

Enebybergs Gårds Förening

Innehåll

Kalendarium	1
Engagera dig i Enebybergs Gårds Förening!	1
Ordförandens ord	2
Tidens rörelser	2
Enebybergs gård renoveras	3
Årets Funktionärskväll på gården!	4
Midsommarafton 2016 på Enebybergs Gård	5
Nybyggarminnen från Enebyberg	6
Tips-tävlingen 1 maj	7
Ernst Kihlbergs Familjegrav	7
Enebybergs nöjeskvarter	8
E-posthantering	8
Enebybergs Gårds Förening och Gårdsnytt	8

Kalendarium

Söndagen den 11 september
Kulturarvsdagen
med temat "Tidens rörelser"
kl 13.00–16.00 i Danderydsgården

Tisdagen den 20 september
Byggnadshistoria i Villastaden
– stadsarkitekt Jamal Esfahani
Enebybergs Gård kl 19.00,
kaffeservering

Tisdagen den 18 oktober
Besök hos Enebybergskonstnärerna
Chinna Giertz och Linn Nyström på
Blidövägen 26, öppet hus kl. 18–20

Engagera dig i Enebybergs Gårds Förening!

Vi behöver Dig som är intresserad av Enebybergs Gård och hembygden. Du kan hjälpa oss i föreningen vid våra arrangemang på Enebybergs Gård eller vara en del av föreningen på annat sätt. Kontakta oss i valberedningen:

Nils Sporrang: nils.sporrong@glocalnet.net

Inger Strömbom: inger.strombom@kristdemokraterna.se

Peter Haas: haas.j.peter@gmail.com

Ordförandens ord

Kära gamla, nya och blivande föreningsmedlemmar!

När hösten nu tar sin början kan vi se tillbaka på en rad trevliga arrangemang under vårterminen men också se fram mot hösten.

I slutet av maj hade föreningen sin sedvanliga Funktionärskväll för alla dem som frivilligt bidrar på olika sätt och gör det möjligt att genomföra föreningens omfattande verksamhet. Under 2015 genomförde föreningen närmare drygt 15 program, fler än någon av Danderyds andra hembygdsföreningar. Blåsorkestern Mörby mässing underhöll stilenligt från herrgårdsparken under fördrinken och Danderyds kulturskola spelade under måltiden. Det var hög stämning och kvällen blev både lång och sen och trevlig. Under kvällen betonades särskilt den betydelse vår medlems-tidning och våra konstnärligt utformade och uppmärksammade affischer inför föreningens arrangemang har. Kan också *Du* ställa upp någon gång om året och hjälpa till eller medverka på något sätt?

Höstens program inleds i september med Kulturarvsdagen som i år har ämnet *Tidens rörelser* och genomförs av Danderyds fyra hembygdsföreningar i samarbete och i år med

Danderyds Hembygdsförening som huvudansvarig. Mer om arrangemangen på annan plats i detta nummer av Gårdsnytt.

Enebybergs gård har under mer än 35 år utnyttjats intensivt som fest- och konferenslokal och för vår förenings verksamhet. Den är nu i stort behov av en omfattande översyn. Gården ägs och förvaltas av det av kommunen helägda Djursholms AB, som låtit analysera behovet av renovering av den vackra herrgården. Renoveringen planeras påbörjas omkring nästa årsskifte. Mer om planeringen på annan plats tidningen. Tyvärr önskar gårdens mångåriga arrendator Paul Degen, med vilken föreningen haft ett mycket välfungerande samarbete, lämna arrendet. För ägaren men också för vår förening är det viktigt att gården få en ny arrendator.

Våra arrangemang annonseras på alla föreningsanslagstavlor i Enebyberg och på föreningens hemsida www.enebyberg.com.

Välkomna till höstens verksamhet och program!

Jan Olof Carlsson

Tidens rörelser

Kulturarvsdagen återkommer varje år andra söndagen i september över hela Europa, *the European Heritage Days*, med Europarådet som initiativtagare 1991. I Sverige står Riksantikvarieämbetet för nationell samordning. Årets tema är Tidens rörelser. Det är ett tillfälle att berätta om den viktiga roll som samhällen, föreningar och andra grupper i alla tider haft i att tillvarata och utveckla kulturarv och kulturmiljöer. Naturligtvis något som ligger Danderyds fyra hembygdsföreningar varmt om hjärtat.

Söndagen den 11 september finns vi fyra – Danderyds Hembygdsförening, Enebybergs Gårds Förening, Samfundet Djursholms Forntid och Framtid samt Sällskapet Amorina – på Danderydsgården med utställningar och föredrag. Från vår förenings sida kommer vi att berätta om eldsjälar som format samhällsutveckling, politik, idrott och föreningsliv i Enebyberg.

Enebybergs gård renoveras

Som tidigare informerats planerar ägaren till Enebybergs gård, kommunens helägda Djursholms AB, att genomföra en omfattande renovering av Enebybergs gård. Bakgrunden är att gården sedan renoveringen på 1970-talet utsatts för synbart slitage genom konferens- och festvåningsverksamheten i den gamla herrgården. Renovering planeras påbörjas omkring kommande årsskifte.

Föreningen har träffat Djursholms AB rörande renoveringen och vår förenings behov av ersättningslokaler för verksamheten under renoveringstiden och när det gäller kontor även därefter. Samtalen har varit konstruktiva, konkreta och positiva.

Djursholms AB har redan tidigare förklarat att bolaget eller kommunen kommer att medverka till att vi får ersättningslokaler för att bedriva vår verksamhet i oförändrad omfattning. Det gäller såväl vår programverksamhet med 15–20 program varje år som våra sam-

manträden med styrelse och arbetsgrupper. I lokaler för programverksamheten behöver vi också tillgång till enklare kök. Lokaler i Träffpunkten ligger närmast till hands.

Träffpunkten är hårt ianspråktagen, vilket innebär att vi kan riskera att inte alltid kunna få tillgång till lämplig lokal där. Djursholms AB är införstått med att vi i så fall får våra rimliga kostnader för annan lokal täckta

Bolaget är också införstått med att vi behöver en ersättning för vårt kontor på vinden på Enebybergs gård.

Vi kan inför renoveringen räkna med att ha tillgång till Enebybergs gård i varje fall under återstoden av 2016. Paul Degens arrende torde komma att förlängas kvartalsvis under samma tid.

Upphandlingsarbetet kommer att påbörjas under hösten 2016. Vi kommer att få del av upphandlingsunderlaget.

Jan Olof Carlsson

Enebybergs gård under pensionatstiden kring förra sekelskiftet. Vykort från Enebybergs Gårds Förening.

Årets Funktionärskväll på gården!

En vacker kväll i slutet maj hölls årets kväll för föreningens många frivilliga medarbetare, i år med ett 50-tal gäster. Kvällen är ett föreningens tack till dem som gör vår omfattande verksamhet möjlig att genomföra genom att medverka på en rad olika sätt.

Välkomstkumpan i Nedre salen avnjöts med tids- och stilenlig parkmusik av Mörby Mässing, som är en uppskattad medverkande vid våra Funktionärskvällar. Det var hög stämning. Förbindelsen mellan Nedre salen och parken utanför har för övrigt vår förening kostat på.

Till måltiden i Stora salen bjöd elever från Danderyds kulturskola anförda av musikläraren Kenny Sävström på musik, lika uppskattat.

Bland gästerna märktes också flera av dem som under det senaste året genomfört föredrag som en del av föreningens programverksamhet.

Under måltiden apostroferade föreningens ordförande de viktiga insatser som på en mängd olika sätt görs av föreningens funktionärer, bl.a. för att producera och distribuera föreningens viktiga medlemstidning, alltifrån planering och redigering till all logistik kring distributionen och inte minst utdelningen fyra gånger om året varav en gång till alla hushåll i Enebyberg. Medlemstidningen är en viktig förklaring till att vår förening är den relativt största av Danderyds fyra hembygdsföreningar. Nästan vart fjärde hushåll är medlem. Han vände sig också till dem som bidrar med innehållet i föreningens många program och tackade särskilt Inger Billing, just avgången ordförande i vår systerförening Samfundet Djursholms Forntid och Framtid, som en kväll i april välkomnat vår förening till Djursholms slott och berättat om slottets historia.

Kvällen fylldes i övrigt av ivriga bordsamtal om enebybergiana. Gästerna hade som vanligt svårt att slita sig från den glada och uppsluppna stämningen.

Vi ser redan fram mot nästa års Funktionärskväll men först mot föreningens omfattande verksamhet dessförinnan och välkomnar gärna ännu flera som medverkar och bidrar på olika sätt!

Välkomna till höstens verksamhet!

Jan Olof Carlsson

Fotograf: Eva Olinder.

Midsommarafton 2016 på Enebybergs Gård

Tidig morgon inleddes med hållande regn och man kunde på goda grunder fråga sig hur skulle det här sluta? Emellertid så ordnade det upp sig, regnet upphörde och leveranser av blomster och lövkvistar anlände i jämn takt. Stången restes programenligt och utan mankemang trots den blöta beklädnaden vid 11-tiden under ledning av Mats Westerdahl.

I likhet med de senaste åren så var besöksantalet gott. Folkdanslaget från Danderyd samt kaffeservering i regi av familjen Wester-

dahl enligt tradition. Stort tack! Tack också till ICA Eneby Torg för godis och glass till barnen! Eftermiddagen blev befriad från regn och mot kvällen sken också solen.

Premiär i år för att kunna erlagga ”grindslant” medels Swish-betalning, vilket uppskattades av besökarna.

Arrangemanget att fira midsommar på gården uppskattas av många, dels genom att lägga en slant extra, dels med tacksamma ord till funktionärerna.

Nils Sporrøng

Fotograf: Nils Sporrøng

Nybyggarminnen från Enebyberg

En husfråga i sommar fick mig att leta information kring Enebybergs municipalsamhälle som fanns 1914–1945. 2016 är det ju faktiskt ett slags jubileum – 70 år sedan Enebyberg blev Danderyds köping tillsammans med västra Danderyd 1946. Dessutom är det 45 år sedan Danderyds köping 1971 blev Danderyds kommun tillsammans med Djursholms stad. I Djursholms stad ingick då sedan 1967 Stocksunds köping. I samband med att municipalsamhället upphörde blev det ett tidningsreportage om sista sammanträdet. Någon har kopierat artikeln och sparat men inte skrivit på i vilken tidning den fanns. Rubriken är Nybyggarminnen i mängd vid Enebybergs gravöl. Här följer i avskrift några avsnitt från den osignerade artikeln. Östbergs, som intervjuas, bodde på Ringvägen.

... På dagordningen stod i tur och ordning: anslag på 800 kr. åt kassaförvaltaren för avslutande av samhällets räkenskaper, resolution till kioskinnehavare, smörgåsbord, småvarmt ... o.s.v. Dagens förhandlingar var inte genomgångna förrän den siste av de många talarna utbringat levet för det municipalsamhälle, som i och med årsskiftet går upp i den nybildade köpingen Danderyd.

... De många talen vid middagsbordet gav i snabba glimtar hela samhällets utveckling från 1907, då dåvarande länsmannen, numera direktören, Ernst Kihlberg, började stycka delar av Enebybergs gård till tomter, över 1914 då municipalsamhället bildades och fram till 1945, då ett i alla avseenden välordnat samhälle med ett skatteunderlag på 3,5 milj. kr. och med fastighetsvärden på 13 milj. kr. kan överlämnas till köpingen Danderyd.

... Vid middagsbordet var det nämndens ordförande, Petrus Eriksson, som äskade ljud med klubban och gav ordet till byggnadsnämndens ordförande Ruben Rungner, som gav en historik över samhällets utveckling, dir. Ernst Kihlberg, som berättade om exploateringen av Enebybergs gård och lämnade glimtar från samhällets första tid, inspektor

Erik Grundberg, som beskrev svårigheterna vid anläggningen av de första vägarna, Herbert Espeland som hyllade de tappra nybyggarkvinnorna i samhället och distriktslantmätare Sven Hallberg, som förde gästernas talan.

... Vid bordet såg man en av de första nybyggarna i samhället, förre yrkesläraren Julius Östberg med makan Tora.

Det var den 11 juli 1908 vi flyttade från staden ut i vildmarken, berättar hr Östberg. Vi var de första som köpte en tomt på södra området i Enebyberg. Jag arbetade på den tiden hos L.M. Ericsson och vi var 50 man som på en gång köpte tomter i det nystyckade området. Vi gav då bara 6 ½ öre kvadratfoten, men så var det mitt i urskogen också.

Ja, infaller fru Östberg, vi byggde vårt hus i vildmarken och släpade och slet både dag och natt. Det var inte lätt att vara både husmor och byggmästare. Inga affärer fanns det och ingenstans kunde man köpa ens litet mjölk. Vi fick gå ända till Näsby för att nå tåget, och det gick ju litet hur som helst på den tiden. Och där satt man ensam i skogen hela kvällarna. Min man var nämligen med i alla möjliga nämnder och styrelser, och han gick till fots till Danderyd och tillbaka om nätterna efter sammanträdena. Men nu skrattar man åt det och vill inte för allt i världen flytta från det kära Enebyberg.

Nej, det har blivit så kärt där hemma, och man vill inte bo någon annanstans nu, säger hr Östberg. Allt är ju välordnat nu med vägar och elektriskt ljus och vatten och avlopp. Och tåg går det till stan från vår egen station titt som tätt. Det är så bra att det nästan är synd att överlämna allt det fina till den nya köpingen. Det skall ju bli stor fest nyårsnatten, men de tycker visst inte att vi enebybergare skall vara med. Det är bara två från oss som är bjudna och det tycker jag nog är litet tråkigt. Vi är dock ¼ av den nya köpingen, och den mest välordnade. Men dom har väl inte plats, kantänka.

Anita Andersson

Tips-tävlingen 1 maj

De 10 frågorna blev för svåra och tävlingen på Eneby torg 1 maj blev förlängd under hela månaden. Ingen hade alla rätt, men Eva Stavre blev ohotad vinnare. Räknar man med delfrågorna blir det totalt 22 frågor och Eva hade 21 rätt. Hon vinner förutom en kaffebricka dvd:n om Stig Dagerman – Vårt behov av tröst. En film som är inspelad av Dagermans barnbarn Dan Levi-Dagerman. Då tipsfrågorna först delades ut 1 maj hade Jesper Orrhanse flest rätt med 14 poäng. Han vann också den tävling vi hade förra året och då fick han sin kaffebricka. Nu får han dagermanfilmen på dvd. Tredje pris går till Else-Marie Molitor, som liksom Eva var med i den förlängda tävlingen. Hon fick 10 poäng och gratuleras med en kaffebricka. Frågorna finns på föreningens hemsida www.enebyberg.com under Hänt nyligen – tidigare program – 1 maj.

Här kommer de rätta svaren:

1. De fyra vårdikterna är skrivna av för A Fröding, B Tranströmer, C Dagerman, D Ferlin.
2. Dagermans artikel/novell Vårt behov av tröst var först publicerad i Husmodern.
3. Den av de fyra vägarna som ligger närmast Stig Dagermans park är Skolvägen. (Flera hade skrivit Bäverstigen. Det är den stig som går mellan Fenixvägen och Tornvillan

- där Stig bodde. En bra bit från den park som fått namnet Stig Dagermans park.)
4. Anledningen till att Hitchcock tog tillbaka erbjudandet till Anita Björk att medverka i hans film var att Stig och Anita inte var gifta, eller för att vara helt korrekt – de var inte gifta med varandra.
 5. Den Guldbagge Anita Björk fick var Hedersguldbaggen.
 6. Ett av Karl-Axel Pehrsons större verk är dekorationerna/målningen av ett tak på Thielska galleriet.
 7. Vid kommunsammanslagningen 1971 fick 17 vägar i Enebyberg byta namn. Då blev Centralvägen – Arholmavägen, Skogsvägen – Blidövägen, Parkvägen – Fabelvägen, Ekebyvägen – Enmans väg, Backvägen – Marövägen och Gränsvägen – Ängsövägen.
 8. Biograferna var det bara Eva som hade full koll på. Saga låg i Djursholm, Roxy i Stocksund, Park vid Näsby allé, Amiralen i Djursholm och Centrum i Vallentuna.
 9. I Grevinnan från Hongkong, den sista filmen som gavs på Enebybergs biograf, var det Sophia Loren som hade huvudrollen.
 10. Det instrument som inte finns i Danderyds blåsorkester är fagotten.

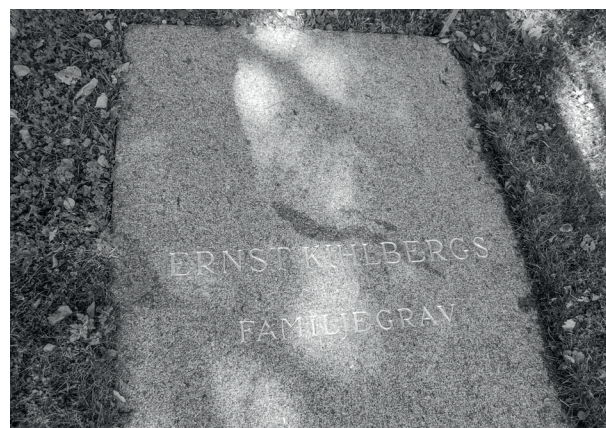
Anita Andersson

Ernst Kihlbergs Familjegrav

(Danderyds Kyrkogård 03 34 C)

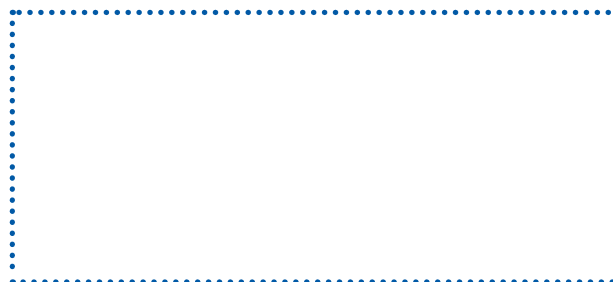
Enebybergs Gårds Förening har under sommaren 2016 i samråd med Lo Kihlberg bekostat rengöring av gravstenen samt ifyllande av förgylld text.

Nils Sporrang

Har du bytt adress?

Sänd din nya adress till:
Jan Löfgren
Slångränd 13
182 45 Enebyberg
info@enebyberg.com
08-758 77 84

Enebybergs nöjeskvarter

En intresserad och nyfiken grupp fick den 17 maj en guidad tur genom Enebybergs tidigare nöjescentrum.

Anita Andersson och Lars Johnsson visade och berättade om bland annat bion, Folkets

hus, fiket och hur man roade sig under förra seklet. De kryddade vandringen med historier om kända och okända personer, verksamheter och händelser som gav oss deltagare en fyllig inblick om livet i Enebyberg förr.

Carl Johan Gezelius

Fotograf: Carl Johan Gezelius.

E-posthantering

Förutom via Gårdsnytt vill vi gärna kunna sprida information om vår verksamhet till medlemmarna och få en dialog med dem. Vi vill därför få in medlemmarnas e-postadresser. Skicka gärna ett mail till: info@enebyberg.com så lägger vi upp en adresslista i vårt e-postsystem.

Enebybergs Gårds Förening och Gårdsnytt

Enebybergs Gårds Förening
www.enebyberg.com
Bankgiro 529-2792

Redaktörer
Bengt Almgren
Franciska Sieurin-Lönnqvist

C/o Jan Olof Carlsson
Fenixvägen 5
182 46 Enebyberg

Tryck
Lindbloms KopieringsButik AB